

ELS TREVALLS SE PUBLI-
QUÉN BAIX LA RESPON-
SABILITAT DE LLURS
AUTORS
NO'S RETORNEN ELS ORI-
GINALS

RENOVACIÓ

Setmanari Nacionalista Republicà

BIBLIOTECA PÚBLICA
TARRAGONA
Num. 221

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
RAMBLA DE SANT JOAN, 50, BAIXOS — TELÈFON 256

TARRAGONA, Diumenge, 29 de Setembre de 1918

PREUS DE SOTSCRIPCIÓ:
TRIMESTRE 1'50 PESSETES
ANUNCIS: A PREUS CON-
VENTIONALS
NUMERO SOLT: 10 CÉNTS.

Bulgaria "vol, la pau..."

Bulgaria ha demanat la pau.

Nosaltres saludem aquest acte perquè és el primer acte sincer que pren estada en aquesta guerra.

En un temps en que astutament se disfresa la veritat en totes les manifestacions; en que, començant pel número de baixes fins als partits oficials, tot s'acomoda a les resultes d'un efecte moral preconcebido; la aparició d'una sinceritat com la que comentem, val a esser saluda.

Bulgaria no vol sofrir més. Després de tans grans sacrificis no està per ruborositats d'amor propi ferit. No vol sentir l'amor propi. ¡Se sent vençuda, i ho diu!

Ho dirà, segurament, dintre poc Turquia. Té moltes ganes de dir-ho, la mateixa Austria...

El Setembre ens guardava aquesta sorpresa. No serà la última. No fan falta tantes, per a satisfer nos les ganes!...

Necessitat d'una orientació

Està sobre el tapet, i creiem nosaltres que això seria la gran hora de donar la definitiva solució, una qüestió de grandíssima importància per a les esquerres i, sobre tot, per a els republicans. Ens referim, naturalment, al tema de la posició que actualment han d'adoptar les esquerres, en punt a doctrina, perquè d'aquesta posició s'en pugui esperar una obra sòlida i profunda per a els ideals democràtics i socialistes.

Es innegable que la cosa ha arribat a un estat tal de desorientació per alguns, de inconstància per uns altres, de equilibri i de indiferència per mols, que urgeix una labor decidida de orientació i afirmament. Que no s'ens marxin les energies en polémiques i en incertituds.

I la cosa ha arribat al punt àlgit de la oportunitat.

Els bells articles d'Albornoz, el gran historiador dels moviments republicans, demanant una orientació.

Els escrits del simpàtic Pérez Solís abrogant per la socialització de la massa republicana.

Les cròniques de Sanchez Rojas, tan ben escrites, clamant per la revisió dels valors republicans.

Les ràpides fites an alguns d'aquests escrits pel diputat Marcelí Domingo.

Tot això demostra d'una manera feacient la necessitat absoluta de posar-nos en el camí i pensar en situar-nos a temps i bé, com a cosa definitiva. Perquè nosaltres entenem que en els pensaments d'Albornoz, Pérez Solís, Sanchez Rojas i Marcelí Domingo, amb tot i esser opositors, hi han coses magnífiques del fondo de realitat que tenen, i per xò creiem de gran necessitat escoltar de tots i decidir entre aquells que tinguin la verdadera tala de orientadors.

Darrerament han vingut uns fets a

donar aqüesta qüestió que comentem l'aspecte d'urgència, de verdadera urgència, si no volem que una gran deserció es produixi. El ultim discurs polític de Melquiades Alvarez, que marca el desig de passar a nova postura. El fet del tinent d'alcalde barceloní Vila i Marieges, anant a rebre a l'Infanta Isabel i presentant-se del costat del bisbe en un acte religiós.

Aquests fets, doncs, signifiquen urgència en resoldre d'una vegada qüestió tan trascendental.

Hi ha qui opina — i té autoritat per a opinar — que les esquerres han de col·laborar en el governament de l'actual monarquia, com passa a Italia i a Anglaterra. Hi ha qui opina — i té autoritat per a opinar — tot lo contrari. Es imprescindible, doncs, posar-nos d'acord.

Hi ha qui diu que la qüestió religiosa ha passat ja de moda i que és ridícul parlar sobre el mateix. La propòsito que l'últim dimecres presentaren a l'Ajuntament de Barcelona els regidors republicans, diu tot lo contrari; diu: la qüestió religiosa és fonamental per a els republicans.

Es d'absoluta necessitat, doncs, posar-nos d'acord.

Ni sisquera en punt revolucionari hi ha un pensament únic. Hi ha qui tot ho faria amb la teia incendiaria, en front dels qui tot ho esperen des de dalt...

Doncs, entenem-nos d'una vegada.

Corrents de renovació

El divorci manifest existent entre els ciutadans i les corporacions oficials engendrat pel odio caciisme i allest per la incultura de tots, tenia a aquesta nostra desgraciada província en un estat tan vergonyós de moralitat administrativa en els municipis i en la Diputació, que tota persona sensata creia impossible que les coses tornessin a solc sense un miracle del cel.

Va fent-se el miracle. En Pere Lloret, l'actual president de la Diputació i diputat provincial de Falset-Gandesa, amb una modestia que l'honor, amb una claritat meridiana, amb franquesa catalana i amb una sinceritat insuperable, ha explicat a *cà la vila* de Falset, a l'Ajuntament i principals contribuents la manera mes sencilla de que'l miracle es realitzés; i tant va conseguir el seu propòsit, que, malgrat les prevencions amb que hi concregueren la major part dels oients, sortiren tots convençuts de la bondat dels propòsits que escoltaren i de la conveniència i possibilitat de realitzar-los desseguida.

Els nacionalistes de les comarques tarragonines devem felicitar-nos de que un antic i ferm nacionalista a la Presidència de la nostra, un dia descalificada, Diputació, secundat eficaçament per les corrents de renovació que cada dia s'imposen d'una manera mes imprevisible, signi el capdevanter de les persones de bona voluntat que, en aquest recó de la Catalunya nova, quina desnacionalització portava aparellada la seva desmoralització, no planyen sacrificis de cap mena per a assolir la nostra reabilitació patriòtica.

Devem, de més, fer que no li manqui el nostre aplaudiment i el concurs de la vila de Falset en tan patriòtica tasca.

V. ESTREM.

Falset 22 Setembre 1918.

Amor i amistat

Pel camí de l'existència hem trobat més espines que flors, més esbarsers prenen-nos la sang amb ses esgarrinades, que coroles engrescadores dels sentits fent-nos oblidar la trista realitat del viure.

Se n'ha fet tant de positivista l'hora actual, ha invadit tant tots els ròstres la grollera, manera de manifestar-se's sentiments de les persones, que un no sab respirar-hi a plér, i els sofriments morals que no necessiten la ferida del organisme per a produir-se, s'aixequen esverinats, perturbant la quietut patiàrcial del què fins allavars havia gaudit de relatives berhaurances.

Els llaços de família, cada dia més fluixos, cada moment víctimes d'un nou atentat, apenes troben escaços apòstols, i de pare a fill, i de germà a germà's produeixen esclats d'indignació, guspires d'odi, que la manca d'affinitat en els caràcters i la escassa pulcritud en els modals, que no han trobat a l'escola ni a la llar l'educació que's hi convenia, fa possibles i arriba a fer necessaris.

Poques vegades podem satisfer-nos durant d'un quadre de família ben avinguda; en poques ocasions hem saborejat sense endevinar-hi hipocrisia, la dolça copa d'una colla d'individus fermats pels llaços de la sang, procurant-se mutuals goigs.

Es que la condició humana és encare molt trista, i la situació dels que vivim en aquest planeta, molt inferior. No som tant lluny com ens creíem de la animalitat, ni som tant a la vora dels cels del Ideal qu'hem somiat tantes vegades.

¡L'amistat! veus qui una paraula que no representa gran cosa de bon en la majoria dels caçots.

Quan menys nosaltres que voldriem mereixi un bon concepte dels amics, no hem tingut la fortuna d'ensopegarnos amb persones aptes i mereixedores d'esser dipositories de les nostres penes intimes, que tant consol ens dona deixar-les caure sobre un amic de confiança.

L'un fug dels ideals que deia sustentar per entregars-se en mans de la víctima fastigosa; l'altre cerca un benefici demunt nostre i una vegada conseguit perd la memòria i trenca de camí per a no trobar nos; el de més enllà procura perjudicar-nos i fer de la antiga coneixença, la arcabota de la seva mala acció.

No ens sentim disposats, a pesar de lo que deiem, a despullar-nos de la nostra fe, ni volem arreconar els nostres optimismes, perquè això fora complaure els desitjos dels enemics i dels enemics que van caient en la nostra carretera. Cal refiar de que, procedint amb tota rectitud, no faltarán amics nous que vinguin a desensopir-nos. I si, com alguns dels que hem tingut, trenquen els llaços un dia, pitjor per ell, doncs nosaltres viurem persuadits de no haver conscientment fet mèrits per a perdre'ls.

J. COSTA I POMÉS.

Barcelona.

Agost

La flaireosa clavellina ha batat l'últim capoll allà a l'era diamantina que encatifa encara el boll, al test de la finestra alta, feta joia, tota llum, aon la claror hi ressalta amb el secret del perfum qui, escampa per la campinya tornada de nou verger, la sentor, des de la vinya a l'enyora presseguer.

Al mateix voltant de l'era amorosida hi somriu, ufanosa, la figuera, com sol fer-ho cada istiu.

De nou la plana florida dolçament m'ha commogut: és la visió de una vida eternal de joventut.

A l'arbreda, la cigala d'inarmònic xerroteig el cant fadigós exhala al suavíssim lleveig que'n reporta a flor de llavi la fervorosa cançó, i és l'himne august que, del glair puja al cel, com l'oració.

SALVADOR BORRUT I SOLER.

ESTABLIMENT TIPOGRÀFIC:
LLORENS I CABRE — CARRER DE FORTUNY, NÚM. 4

La Mancomunitat de Catalunya i la Escola de Comers a Tarragona

Conferència donada en el saló de sessions del nostre Municipi, el dia 21 del corrent, per el director de la Escola de Alts Estudis Comercials, Sr. Vidal i Guardiola.

Verdaderament, era ja hora de que es tornés a parlar, encar que indirectament, de la implantació de la Escola de Comers a Tarragona.

El nostre especial mode de esser és tan apàtic, que amb tot i les facilitats que ens foren donades, creiem que la idea havia quedat sens fructificar. Soterrat, no ha sigut així. Tarragona, que tanta necessitat té d'un centre aon es puguen formar veraders comerciants, ja que'l comers és avui per avui la nostra única font de ingressos, tindrà ben prompte, segons expresió del conferenciant, lo que necessita.

L'hermos treball de la Mancomunitat de Catalunya de difundir per arreu de la nostra terra la cultura necessària per a que poguem esser, en el avenir, un poble fort i conscient dels seus actes, ben prompte es deixarà sentir a Tarragona. La Escola de Comers és ja un fet i sols manca un petit sacrifici per la nostra part per a que puga actuar.

Presideixen la conferència el president de la Diputació provincial, En Pere Lloret, i l'alcalde, En Josep Prat.

Començat l'acte, el senyor Prat concedeix la paraula al professor de la Escola de Alts Estudis Comercials, el nostre compatrioti, En Pere Gual, qui, després de saludar al auditori, que és molt numeros, comença exposant la finalitat de la creació de la Escola de la que és professor, que no és altra que la creació d'un professorat apte per a les Escoles elementals de Comers que pensen crear-se per a aixecar el nivell intel·lectual i tècnic dels comerciants de Catalunya. Tarragona ha sigut la primera de demanar una d'aquestes escoles i jo estic plenament convensut de que també sera la primera de posseir-la. Acaba fent la presentació del conferenciat, quins drets de financiament i econòmica no vol enumerar per ser sovintament coneiguts, puix ha tingut ocasió de demostrar-los en la direcció d'una revista financiera i en el càrrec de quefe de la administració de l'Ajuntament de Barcelona i que li han valgut el esser nomenat director de l'Escola d'Alts Estudis Comercials. (Aplaudiments.)

El senyor Vidal i Guardiola comença dient que Tarragona, com ja ha tingut el gust de manifestar als diferents representants de les distintes corporacions que l'han visitat, té que esser la primera en possuir la escola, a més de altres motius, per haver sigut la primera en demanar-la. L'iniciativa sur-

DEMANEU PER TOT ARREU ELS :

Xarops, Horxates i Sodes refreshants

ESPLUGAS

CREU CUBERTA, 32

BARCELONA :

gida del poble de Tarragona de crear una escola local de comers, és tan completament diferent de la que tenen els demés pobles d'Espanya, que no miren al fer-les mes què'l benefici directe que poden reportar, principalment l'aument de despeses, demanant la creació de casernes i altres estaments oficials, que no pot esser més que digne de lloansa i de que sigui atesa. Tarragona s'ha fet càrrec de la situació; ha comprès que per a que augmenti la població és necessari que augmentin les fonts de riquesa, cosa que no pot lograr-se mes què amb una forta preparació comercial, estant Tarragona purament dedicada al comers i dependent d'aquest la seva vida i ha demanat lo que tenia que demanar, la creació de la fornal aon tenen que forjar-se els verdaders comerçiants: l'Escola elemental de Comers.

La Mancomunitat té el propòsit de sembrar Catalunya d'escoles i fins de crear especialitzacions, el dia que aquestes estigaran ja en marxa. Tarragona, per la seva situació i per el seu port, està cridada a tindre la de Nàutica, així com Sabadell i Tarrasa la de venta i la de tot lo que faci referència al art textil.

Les escoles que es crearan no seran més que elementals i de preparació per a l'alta escola, empro els títols que en elles es donguin no seran meres etiquetes, com ho són avui els de casi tots els rams de l'ensenyansa, sino títols suficiencia. Pocs títols. El saber d'un poble no té que mirar-se mai per el número de títols que en el mateix s'hagin extès, sino per l'aptitud dels seus habitants per a compenetar-se de toutes les qüestions.

Tracta seguidament dels problemes de la Post-Guerra i fa remarcar el paper que desempenyaren els estaments oficials i els particulars, exposant la general creença de que seran aquells últims els que predominaran, per lo que's fa precisa llur preparació.

També exposa les diferents formes de riquesa, dient que l'inicis beneficiosa per a el país, és aquella en que surten beneficiats tots, encar que hi haigui qui en més i qui en menys escala.

Acaba fent prècs per a que siga prompte un fet la creació de la Escola de Comers a Tarragona i donant mercès als oients per l'afició en que han escoltat la seva conferència. (Grans aplaudiments.)

El senyor Lloret, en nom de l'alcalde, senyor Prat, clou l'acte amb un sentit discurs en el que fa remarcar l'agrado en que per tots ha sigut escoltat el conferenciant, de quina facilitat d'expressió i profons coneixements hem quedat sorpresos, al mateix temps que la plena satisfacció que ens ha produït la nova de la prompta creació de l'Escola de Comers a la nostra ciutat, portada a cap per lo que en podem dir ja govern de Catalunya: la Mancomunitat. Finalitzà amb una merescuda lloansa a dita institució, a qui diu no alabarem mai prou els tarragonins, i més avui, que al mateix temps que tracte de preparar-nos per al pervindre, es disposen també, amb una sèrie d'excavacions projectades, d'arribar a coneixre los grandeses de els nostres temps passats. (Aplaudiments.)

Un benefici

El diumenge dia 15, amb un plè que feia honor a las senyoretas del coro, per las qui es celebrava el benefici, van posar-se en escena dues sarsuetas: «La Chicharra» i «Agua, azucarillos y aguardiente».

Aqueix bell estol de senyoretas que completen el quadro de la companyia, donant-li el relleu de ses gracies i bessons, es el que en eixa nit de grat record, han fet glatir totes las nostres fibres sentimentals, com si polsesim les cordes de una guitarra.

Es també tot aquest conjunt de damisel·las, que agraidas a la petita atenció qu'els hi hem tingut, posant amoroses demunt del nostre pit una delicada flor, que l'acullim amb la rialla a flor de llavis com agraït-los-hi aqueixa petita prova de distinció que ens deixa cofois i satisfets. Quan co-succchia s'havia ja representat dintre el bell teatre del «Ateneo», la bonica sarsuela «La Chicharra», en la que hi sobressortí la María Pío, que ja tantas simpaties té guanyades al públic tarragoni, que l'aculleix sempre aplaudint-la i desfent-se en una ovació quan el seu treball es esmerçat en holocaust de Talia.

La Pepita Barri, també s'hi distingí força, però on la predilecció l'hi fou ofrena va ser en «Agua, azucarillos y aguardiente» quan fent las paus amb la María Pío, se donen del braç amb els respectius homes, evolucionant gracioses demunt de les taules, despertant en tots nosaltres un entusiasme indescriptible, un entusiasme espanyol, qu'es tradueix en una imponent ovació on s'hi barrejen les airosas notes de un pas doble, junt amb una pluja de barrets i devassall de crits entusiastics, que fan apocalíptica la visió de tot un públic que foll pel deliri, aplau-deix, aplandeix sempre, com si els nombrosos aplausos tributats allarores, haguassin de repercutir per a sempre en els dolços recorts de un més enllà...

**
Aceptin totes, las nostres felicitacions més sinceras; i en particular las senyoretas María Pío i Pepita Barri, a las qui amb el present dels nostres més justos elogis, hi afegeixin las provas de simpatia rebudas, mentre que en la nostra ànima s'hi obra un sagrari, que servarà per a sempre el hermós record d'aqueixa nit inolvidable.

SALVADOR FERRÉ GUASCH.

PERE FRANCESCH

Practicant de Medicina i Cirurgia

Especialitat en Massatge i Callista

VISITA A DOMICILI

Plaça de la Font 47, entre sols

les càtedres de català a les Normals

Aquests dies es oberta la matrícula de les classes de gramàtica catalana establertes a les Escoles Normals de mestres i mestresses de Tarragona. Aquestes càtedres, subvencionades per la nostra Diputació, son sostingudes per l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, la qual Associació ha aconseguit l'establiment de càtedres anàlogues en totes les Normals de Catalunya. A Tarragona és aquest ja el segon any que funcionen, i fóra convenient que els normalistes tots no deixessin d'aprofitar aquest instrument de perfecció en la seva tasca d'habilitar-se per a l'educació dels nostres infants. El camí que fan les modernes idees pedagògiques, ajudat pel sà espirit patriòtic, que va guanyant cada dia més la totalitat del cos social, inhabiliten gairebé per a l'exercici de la seva missió tots els mestres que no posseixin l'ús del nostre idioma i el coneixement sistematitzat de la seva gramàtica com a mínimum.

Però no solament als mestres interessen aquestes càtedres, sino en general a tots els estudiants, que per aquest mitjà obtindran el primer element de cultura indispensable, si ja a tot ciutat, més encara els homes de ciència, com és el domini perfecte del propi llenguatge.

Cal que tothom acudi, joves i senyoretas, a matricular-se a aquestes classes, que son absolutament gratuitas.

La «Comissió Delegada de l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana» a Tarragona ha acordat reparar els premis i distincions honorífiques, concedits als alumnes de les Càtedres de Gramàtica Catalana de les Escoles Normals d'aquesta ciutat, en sessió solemne que's verificarà el dia 6 del mes d'Octubre vinent, a les onze del matí al saló de sessions de l'excellèntissima Diputació Provincial.

Oportunament se farà públic el verdict del Jurat del Concurs de Lectura, Escriptura i Composició Catalanes, celebrat entre els alumnes de l'ementada Cátedra i se circularàn les invitacions al acte que serà alhora inaugural de les lliçons de Gramàtica Catalana que en el proper curs se donarán en ambdues Escoles Normals de nostra capitals en les condicions de costum. La matrícula resta oberta en les respectives Secretaries durant les hores d'oficina i és com sempre lliure i gratuita, tant pels alumnes de les Normals com per les persones interessades en sapiguer llegir i escriure correctament el català.

que l'amor, quan surt del cor,
fa més gaia nostra vida;
car l'amor, qui és un traidor,
fineix sempre amb la mentida...

Jo sols vull del teu amor
la pureza presentida...!

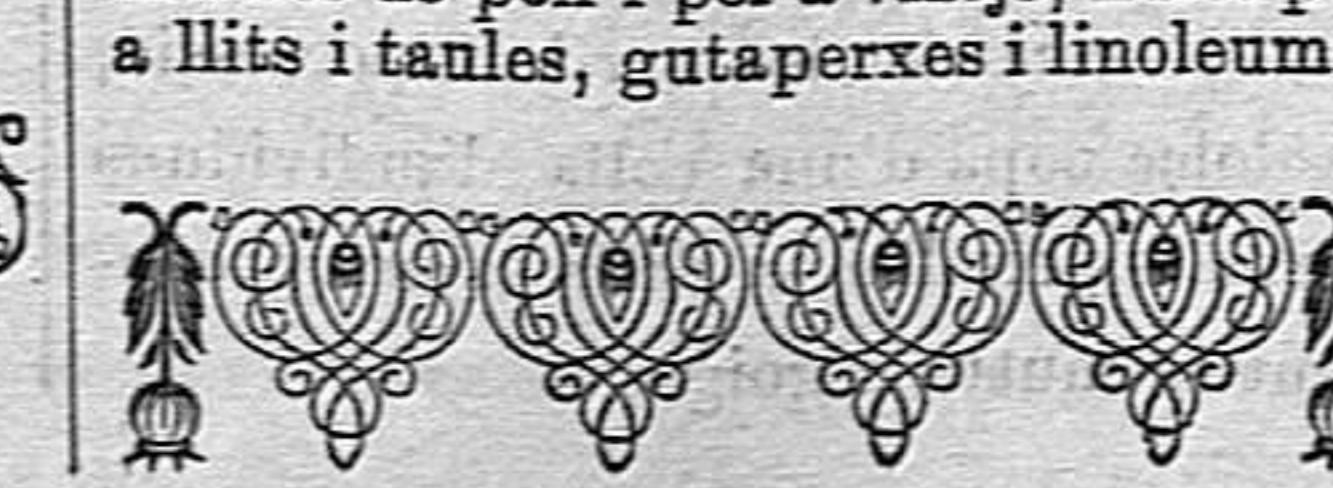
J. M. PROUS I VILA.

Reus 11 Setembre 1918.

* * *

* * *

* * *

Glosari d'amor

A l'amiga Ilunyan F. G. S.

L'oració de l'amor tots l'hem resada al fons del cor. N'anem resonant, a lo llarg de la vida, cada dia, un granet del rosari dolçissim, fins a la mort.

Com l'aucell i la planta, el vent i les onades, resen l'amor; vivim il·lusionat-nos en l'eterna abracada; que del fons de l'engany que l'amor ens prepara sur la claror.

Santiago Rusiñol. («Oracions.»)

Dolça beatat, pàlida faç com de venusta dona qui has fet sentir les fibres d'un amor puríssim... Tos ulls divins, els quals reflexes van cegar als meus, els veig encar, parpellejar com a les trémules d'hermoses papellones, endinatz sots els rulls del teu pond de ivori, d'aon penja com antorxa desmaiada la teva cavellera vellutada... Jo't canto amb veu melosa, com ubriagat d'amor; jo canto el teu record qui resta palpitant dintre el meu cor, empòr no sé si arribaré en ton si amb la meva veu d'insomni..

Vaga el meu pensament per un nou món fantasiador, plè de bellesa, i m'apar veure't sentada en el sitial, com a deessa... S'estronquen mesparau-les i no puc seguir el cant melòdic. Voldria tenir l'inspiració del gran cantor de Venus per a posar en mes estrofes l'amor potent que dolçament me inspires, car soc feliç sentint l'enyo de tes mirades i recordant el cant sonor de tes paraules que van sortir dels teus llavis un demà d'istiu, fresc i joliu. Descobrint el misteri del nou dia, el sol sortia resplendent i el firmament era banyat de porpra. Frisava el ventíol i l'espai creuat d'un vol d'aucells, iquí fós com ells, que volen lliures! Jo vaig sentir, foll, percutir dins el meu cor un nou amor, i a la claror del sol ixent varem sentir el conhort d'un jurat i et vareig dir aimar-te eternament...

Suara, reclòs en el redós de la meva cambra austera ungida de solitud, evo-
co el teu record, glosant l'excelsitut
de la vida i ensemgs pensant si roman-
dran bells els meus somnis; em plau
quelcom resà el teu nom com oració
suprema que ha de salvar-me l'ànima
pecadora perquè tu em sigui goridora
de malvestats...

Oh! aimada absent qui tens la faç
maravellosa, inspirem a cantar la pri-
mera glosa, l'amor fervent que servo
en lo més íntim del meu cor, perquè
mes ilusions no morin amb l'engany i
la credulitat del déu-Amor. Fes-me es-
timar amb tendresa l'encís i la ferme-
sa del teu cor,

que l'amor, quan surt del cor,
fa més gaia nostra vida;
car l'amor, qui és un traidor,
fineix sempre amb la mentida...

Jo sols vull del teu amor
la pureza presentida...!

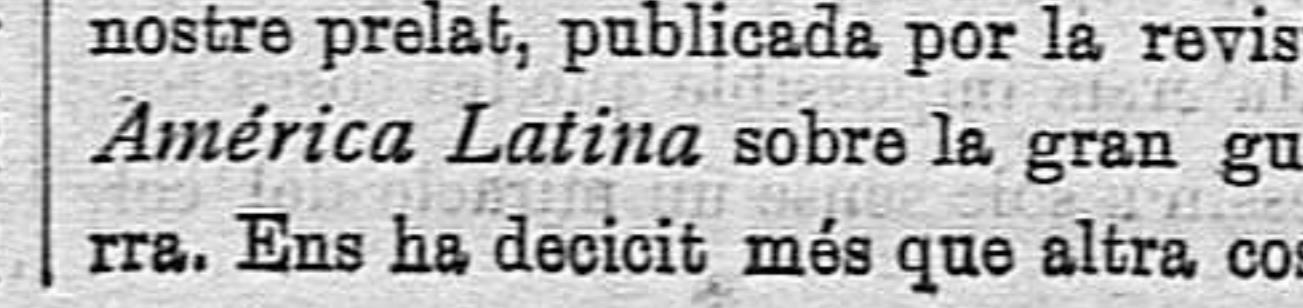
J. M. PROUS I VILA.

Reus 11 Setembre 1918.

* * *

* * *

* * *

a ferho, puig no creyem que siga ignorada la nostra opinió sobre materia religiosa, el mutisme del grrran diari Catòlic, Apostòlic i Romà, que dirigeix Won Vila. En aquest mon, les coses que no fan uns, tenen que ferles els altres, encar, que, com en la present, siguin els menys indicats:

«Para que no sean inútiles los sufrimientos que la guerra actual ha causado, habría de terminar de modo que fuese la última, tomándose las necesarias disposiciones al objeto de que ninguna otra fuese ya posible. Del militarismo nació, y, mientras no se acabe con él radicalmente, se la verá de nuevo, y cuando menos se piense, inflamarse y estallar con horrible estrago. El antiguo axioma *Si vis pacem para bellum* está desacreditado por la experiencia. Prepararse para la guerra es prepararse para romper la paz. Cuanto más combustible se auna mayor peligro hay de que el incendio sobrevenga. Los espantosos dolores que la presente contienda ha hecho sufrir a la humanidad imprimirán huella tan honda, que tardará mucho tiempo en borrarse del mundo y dejar de verse sin horror, y es de creer que, si los hubiera previsto el Emperador de Austria, su mano habría temblado antes de escribir la palabra *guerra*. Con todo, las pasiones de los pueblos y, principalmente, en los países no democráticos, de las personas encargadas de dirigirlos, pueden sobreponerse a la consideración de sus intereses verdaderos y aplicar otra vez la mecha a la mina cargada produciendo nuevas catástrofes mundiales. Quitar la ocasión de luchas internacionales es preciso reduciendo los armamentos a lo que exija la conservación del orden. Si al estipular la paz se pone por condición el desarme general, podrá nuevamente ver como Dios de los males sabe sacar bienes. Convertidos los instrumentos de la guerra en instrumentos de labranza e industria, se aliviaria la carga pesadísima con que el presupuesto de guerra abruma ahora los pueblos, los millones de brazos robustos que hoy se encierran en los cuarteles, aprendiendo el arte de matar, se dedicarán al trabajo, y las naciones podrán realizar tranquilas la obra del progreso sin la zozobra y angustia del que en todo instante se ve expuesto a los ataques de la ambición, de la venganza o de la codicia del vecino poderoso.

ANTOLÍN LÓPEZ PELÁEZ.

Casa Llauradó

San Agustí, 19

Rebudes les més selectes novitats en
LAGSSA

BRUSAS

ETAMINS

CRESPONS

LLANARIA

GENEROS DE PUNT

BOAS PLUMA FANTASIA

A pesar de les circumstàncies actuals els preus en tots els articles son en extrem limitadissims.

XACOLATE ORTHÍ-TARRAGONA

NOVES

El dia 22 del corrent tingué lloc al hostatje de la «Unió Catalanista» el Consell de delegats de joventuts i periódics nacionalistes-radicals de Barcelona.

Assistiren en dita reunió els representants de les Joventut Nacionalista «La Falç», Grup-Joventut «L'Avanguarda», Joventut Nacionalista «Renaxença», Joventut Catalanista «Els Nets dels Almogavers» i els setmanaris *Som!*... i *L'Intransigent* de dita ciutat i la Joventut i setmanari *La Falç* de Malgrat.

Entre altres acorts es prengueren els de constituir un comissió per a portar a cap un homenatge al malahurat Dr. Martí i Julià i obrir una sotscriptions pública per a poguer contribuir a les despeses que pugui ocasionar els actes que es celebrin, així com regalar un retrat del plorat mestre a la «Unió Catalanista». Se elegí un tresorer i un secretari per a dita Comissió, formant el càrrec de secretari el delegat de *L'Intransigent* i de tresorer el delegat de la joventut «Els Nets dels Almogavers».

La passada setmana i en plena joventut deixá d'existir la distingida i apreciada senyoreta Na Irene Pujol.

Rebin la família i'l nostre amic i consoci Gavaldà, l'expressió del nostre més sentit pésam.

Del nostre bon amic i consoci el mestre sastre En Francesc Gabriel, hem rebut atenta tarja participant-nos tindrer en el seu poder els figurins extrangers i les novetats de la tempora de hivern.

Donat el bon gust i l'esmerat treball del nostre amic, no duptem serán molts els que passaran per el seu domicili, Plaça de la Font, 14, per a fer-li encàrrecs, dels que quedarán més satisfets.

Del president accidental de la representació provincial de Tarragona del Tiro Nacional, hem rebut atent B. L. M. convidan-nos al certamen local de tir al blanc que celebrarà aquesta, avui diumenge, a les quatre de la tarda, en la platja del Miracle. Segons notícies, són varis els equips inscrits, entre ells un compost de Suiços, lo que fa preveure que la festa serà un complet èxit.

Agraim la invitació i procurarem assistir-hi.

Aquesta tarda, en el Camp de la Rabassada, tindrà lloc un amistós partit de foot-ball entre el tercer equip del «Tarragona F. C.» i l'infantil del «Gimnàstic».

Ha estat anunciada la matrícula de l'Escola Superior d'Agricultura, que serà oberta els dies feiners compresos del 1 al 14 del prop-vinent mes d'Octubre, a la Secretaria de la mateixa, C. Urgell, 187, Barcelona.

Amb aquesta ocasió es fa interessant recordar que en aquell important centre d'ensenyança pot cursar-se la carrera d'Enginyer agrícola (un any preparatori i quatre de carrera), grau superior, destinat a formar els futurs directors del gran moviment agrícola de Catalunya, carrera de gran lluïment i de notable pervenir.

També pot cursar-se en dita Escola el grau de Tècnic agrícola (dos anys), ensenyança eminentment pràctica, especialment dedicada als futurs propietaris i als que hagin de estar al front de les explotacions agrícoles, per a dotar-los d'una cultura agrícola que's faciliti obtenir de llurs finques el màxim de rendiment.

Així mateix poden cursar-se aïlladament alguna o algunes de les assignatures especialitzades, el conjunt de les quals forma el dit grau de Tècnic agrícola. Les que es cursaran del 15 d'Octubre al 15 de Desembre són: en el primer curs: Problemes de Matemàtiques aplicades a l'Agricultura, Legislació agrícola, Traducció de l'Italià, Química elemental i pràctiques, i Geologia aplicada a l'Agricultura; i en el segon curs: Construccions rurals amb nocions de resistència de materials, Enologia, l'Electricitat en Agricultura, Hidràulica i construccions hidràuliques, Elaiotècnia, i Industries derivades dels boscos i arbres de ribera.

Tenim notícies de que hi han establertes beques per a ajudar els estudis d'alguns alumnes de la dita Escola Superior d'Agricultura.

Les oficines de la Diputació son objecte de grans reformes que cambiarán per complert l'instalació d'aquella casa i que faran sien més pràctiques les operacions a realitzar, al mateix temps que's sanejarà l'edifici, avui del tot anti-higiènic.

Una de les reformes més importants, es la de l'entrada a dites oficines que's realitzarà per l'hermosa porta principal del Palau.

Digna de lloansa es l'iniciativa del nostre entranyable amic, el President de la Diputació, En Pere Lloret, autor de les mateixes, per lo que a les mol-

tes felicitacions rebudes hi ajuntem la nostra més sincera.

Hem rebut atent comunicat del president del comité de l'*Alliance Française* d'aquesta ciutat, convidant-nos a l'inauguració del curs gratuit de francès, 1918-19, que tindrà lloc avui diumenge, dia 29, a les quatre de la tarda, en el local de l'Escola, Rambla de Sant Joan, baix la presidència de M. el Consul General de França a Barcelona i amb assistència de les autoritats locals i de's membres de l'*Alliance Française* de Barcelona.

Remerciem l'invitació i prometém assistir a l'acte, del que'n donarém ressenya detallada en el proxim nombre.

Hem tingut el gust de saludar al nostre estimat amic En Ramón Nogués Biset, de Mora d'Ebro, a qui felicitém coralment per haber recobrat la llibertat perduda amb motiu de les insidioses denúncies dels cacics del districte.

Durant la permanència a la presó de Gandesa, així com després un cop llibertat el nostre benvolgut amic, fou objecte de manifestacions de gran simpatia.

Per els Enginyers Quèfes d'Obres públiques de Saragossa i Tarragona se han firmat les actes senyalant el punt d'enllaç, entre les dos províncies, de la carretera de Batea a Nonaspe, continuant-se amb activitat els treballs de studi de dita carretera en la nostra Quefatura.

Felicitém als amics de Batea pel gran pàs donat cap a la realització de una necessitat tan imperiosa com ho es per aquella comarca la construcció de la carretera esmentada.

Ha sigut demandada la mà de l'hermosa senyoreta Maneleta Romero Vilalba, neboda de'l nostre particular amic En Sixto, del comers d'aquesta plassa, per el jove comerciant En Santiago Mestres Lopez, de la ráo social Mestres i Santaló, S. en C., de Barcelona.

Ho celebrém.

“Desde las barricadas”

(Vida política espanyola)
per ALBERTO GHIRALDO
Preu: 3'50 ptas.

“El peregrino curioso”

(Una setmana de revolució a Espanya)
Sensacional follet de 100 pàgines
Preu: 0'35 ptas.

Demaneu-los en totes les llibreries
y Casa Editorial Monclús

= Tortosa =

◆ ◆ ◆

PRODUCTE PUR i de PRIMERA CALITAT : El mes RIC EN CACAO : Aliment NUTRIIU per excelencia

GRAN TINTORERIA LA REUSENSE

= DE =

D. INGLÉS MAGRIÑÁ

Baixada Peixatería, 21 : TARRAGONA

Aquesta casa, sen la mes important en el seu ram, es la única en aquesta plassa que executa el verdader

RENTAT EN SEC

sobre totes las robes.

En 24 horas es deixen llestos els dols y tots els treballs que precisin. Es tenyeixen tota classe de colors com la mostra que es desitgi, igual com també es tenyeixen les robes negres en colors. Les sotanes y manteos, ademés de tenyirse en un bon negre, es planxen d'una forma especial, evitant el illustre.

¡Ficseusí bé! Aquesta es la casa a on tròvareu el màxim de la PRONTITUD — PERFECCIÓ — Y — ECONOMÍA

LLIBRERIA ♦ PAPERERIA ♦ ESTAMPERIA

DIBUIX ♦ PINTURA ♦ ESCRIPTORI

LLIBRES RATLLATS

ELÍSEO PONZ MASSAGUÉ

SUCCESOR DE FILLS DE J. FONT

CORRESPONSAL de la casa FARINETTI per a SEGELLS DE GOMA, RELLEUS EN PAPER, ESMALTS, etc., etc., i de la casa “ARTE CRISTIANO” de OLOT per a ESTATUARIA RELLIGIOSA

Baixada Misericordia, 7 Teléfon 393 Tarragona

VINS PURS

GARANTITZATS

Blancs i Negres
del Baix Penadés

A 20 i 25 céntims el litre, al Cos del Bou, núm. 9.

A domicili (inclusi als masos) a 25 i 30 céntims.

El blanc es serveix en les bones drogueries.

Ferreteria de Bernabé Martí

Bateria de cuina — Eines de totes classes
Articles per a magatzems de vins i olis.

Objectes per a regalos

Articles per a Sport

SANT AGUSTÍ, 9 | 11-TARRAGONA

CLÍNICA VETERINARIA
I TALLER DE CONSTRUCCIÓN

— DE —

POMPEU VALL

NOVA DE S. FRUCTOSÓS, 3
TARRAGONA

J. Lloret i Ordeix

Advocat : Corredor de Comerç Col·legiat

Apodaca, 6 : Tarragona : Teléfon 95

Gestió i intervenció d'operacions bancàries : Ordres de borsa

Fàbregas i Recasens

Banquers

Valors :: Cupons :: Borsa :: Canvi :: Giros

Rambla dels Estudis, 4 :: Barcelona

LÍNEA REGULAR - Ibarra & C. (S. en C.) SEVILLA

Tots els dijous sortida fixa per a Valencia, Alacant, Cartagena, Almeria, Málaga, Cádiz, Huelva, Sevilla, (admitint càrrega amb coneixement directe per a Ayamonte i Isla Cristina, amb transbord a Cadiz o Huelva, (segons convinga al interès) Vigo, Villagarcía, Carril, Coruña, Ferrol, Avilés, Santander, Bilbao, Pasajes i San Sebastián. Quincenalment admet càrrega per a Motril.

Servei ràpid eventual per al Nort d'Espanya, amb escala als ports de Valencia, Alacant, Málaga, Sevilla, Vigo, Coruña, Santander i Bilbao, emplejant sols 14 dies en el viatge.

Se expedeix coneixement directe per a Luarca i San Esteban de Pravia amb transbord al vapor Luarca n.º 3, i per a Dunkerque als vapors de la Companyia Francesa Denain & d'Anzin.

VIATGES EXTRAORDINARIS A PALMA DE MALLORCA

Per a la Costa d'Espanya

PRÓXIMES SURTIDES

VAPOR "CABO SAN ANTONIO"

VAPOR "CORONA"

Per a més informes al Consignatari **D. Marian Peres.-Relal, 32 - Tarragona**

Ferrers per a obres
de totes classes :
Retxes : Especialitat en treballs
d'art.

TALLER DE GERRALLERIA
— DE —
JOSEP GIL SABATÉ
CARRER PORTELLA, 9
TARRAGONA

Bàscules, Balances
i Romanes.
Reparacions de to-
tes classes.

GRANS MAGATZEMS Las Baleares

Sabateria : Sombrereria : Camiseria : Corbateria : Gèneros de punt : Especialitat i grans existències en mitjes i mitjons.

ROBA BLANCA

PREU FITXÓ

TELEFON 116

Hotel
Internacional

Recentment inaugurat
Confort modern
COMTE DE RIUS, 17
I AUGUST, 26
TARRAGONA

HIMALAYA

El Rei dels
Lico's estomacals
FABRICANTS:

Fills de Joan Vilà Granada

MARCA REGISTRADA

Gran Diploma d'Honor
en l'Exposició
de Buenos Aires

Demàrreu en els cafès
i pasteleries

Indicat per a casaments,
batxets i banquets

Confiteria i Pasteleria

— DE —
Francisco Tuset
(Ex-dependent de la
casa Palà)

Gros assortit en repos-
teria : Tortades reple-
nes i Pasta de Brioixs.
Especialitat en Pastes
seqües : Carquinyolis i
Borregos : Xarops i
Horxates.

RAMBLA S. JOAN, 4
TARRAGONA

**Imprenta : de
Llorens i Cabré**

**Fortuny, núm. 4
: Tarragona :**

TINTORERIA MODERNA

de Angel Alcoverro

Unió, 33. — Taller: Gasóneiro, 32. — TARRAGONA

SUCURSALS A GANDESA, VILLALBA, BOT I BATEA

L'amo d'aquesta tintoreria té el gust de posar en coneixement de la seva nombrosa clientela i del públic en general que ha rebut un immens assortit en colors de la present temporada i en especial els negres de BREMENN. Per a convenços visiten aquest establecimiento.

Els negres es tenyeixen tota classe de teixits de llana, fil i cotó per difficults que sigan.

Els renten i tenyeixen sotanes i manteos en negres especials.

Els renten en sec trajes de senyor i senyora, lo mateix que t-t classe de cortinatges, tapets, boás, guants, estors, mante-llines, gorres, etc.

Els negres es tenyeixen en colors.

Especialitat en els planrats sense perjudicar els teixits.

Graa ràpidas en els dols. Se serveixen els encàrrecs amb promptut.

GRAN REBAIXA DE PREU :

No confondre's: Tintoreria Moderna, Unió, 33 - Tarragona

Instalacions

— DE —

Electricitat i aigua

Lampisteria en general

Timbres — Teléfons

Material Elèctric

Antón Montesinos

Apodaca, 27

TELÉFON 324

TARRAGONA

STOCK
Michelin i Dunlop

Accesoris i peus soltes per a

Bicletes,
Motocicletes
i Automovils

Despatx i Exposició: Magíon 1 C.

Unió, 32 :: Teléfon 259

Garage

TARRAGONA

Casa Lliteras

Recomana al públic
sos acreditats Cafès

Torrefigació diaria

Gran assortit de arti-
cles del ram de ultra-
marins.

Garantia absoluta amb
la qualitat dels seus
gèneros.

Servei a domicili

MAJOR, 3

TELÉFON 241

TARRAGONA

Societat de socors mutuats
TARRAGONA I SA PROVINCIA

dels cassos de veles, malaltia, invalidesa, viudetat i mort
Inscripta en el Govern civil i en la Comissaria general de Segurs, segons mana la Llei.

Director facultatiu: **DR. RABADA**

Per a més informes dirigir-se al domicili social.

Rambla St. Joan, 90, pral. De 10 a 12 i de 5 a 7 - TARRAGONA

MOSTELLE
(RAIMOST)
Suc de raïms sense alcool

The Grape, Juice C. L.
Londres i Tarragona

El Vermouth més higiènic
Un excelent refresc
El millor aliment en les malalties
i convalescència

Se ven per tot arreu

Menjadors del Jardí
de Francisco López

AUGUST, 15, I COMTE DE RIUS, 16

TARRAGONA

Se serveixen cuberts des de 150 pessetes en
endevant i a la carta.

Hospedançs per temporada a preus con-
vencionals.

Habitacions amb llum elèctrica

CLINICA I CONSULTORI
PER A LES MALALTIES DE LA DONA

Vies urinàries. Cirurgia operatoria, parts elèctroteràpia i anàlisis micro-químic d'orina.

productes patològics. Sero-Reacció de Wassermann. — Aplicació del 606.

BAIX LA DIRECCIÓN DEL DR. RABADA

Ex-intern de l'Hospital de la Santa Creu, ex ajudant de la Polyclínica del

Dr. Fargas i Melge de les Cases de Socors de Barcelona.

Consulta de 10 a 12 i de 5 a 7 — Per a obrers, de 7 i mitja a 8 i mitja nit.

Per a's pobres, franca dilluns, dimecres i dissabte de 12 i mitja a 1 i mitja nit.

Rambla de Sant Joan, 90, entre-sol. — TARRAGONA

Sastreria
Novitat

= DE =

Lluís Montserrat

PORTALET, 1

PLASSA DE LA FONT, 51

TARRAGONA

Petit Versalles
Bar de Moda

Refrescos-Café-Licors-Dolços

Explendit Servi

t de Restaurant

Piano elèctric - Overt dia i nit

Rambla S. Joan, 11.º 49

Teléfon, 242

Tarragona

Per a bons
EMBUTITS

— de —

totes menes

— a la —

TOCINERIA

— de —

Antoni Ventura

Unió, 11

Tarragona

PAPERERIA
EFFECTES D'ESCRITORI

— DE —

Joan M. Piñol

Unió, 1 — TARRAGONA — Telefon 181

Gran assortit de llibres ratllats de totes mènies i tamans : Escribanes : Plums i Síliogràfiques : Pesa-cartes : Copiadors, etc

Gran novetat en pitja papers amb rellotje veritat

Postals de totes mènies i àlbums per a les mateixes

PREUS SUMAMENT BARATOS

Unió, 1 - Tarragona